

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/13/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723202295
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Auxt
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6723202295.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Auxta a členov senátu JUDr. Evy Dzuríkovej a JUDr. Anny Snopčokovej v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom C., D. XXXX/X, proti účastníkom konania: 1/ E. F., G. F., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, neznámy (nezistený) vlastník, 2/ B. F., G. C., nar. XX. XXXXXX XXXX, bytom G. XX, neznáma (nezistená) vlastníčka, 3/ B. B., G. F., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom G. XX, neznáma (nezistená) vlastníčka, 4/ A. F., nar. F., nar. XX. XXXXX XXXX, bytom G. XX, neznámy (nezistený) vlastník, 5/ F. H., G. F., nar. XX. XXXX XXXX, bytom G. XX, neznáma (nezistená) vlastníčka, všetci zákonne zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, 6/ I. J. K., G. K., nar. XX. XXXXXX XXXX, bytom L., M. XX/XXXX, 7/ N. D. O., so sídlom Bratislava, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, 8/ P. N. republiky, štátnemu podniku, so sídlom Banská Bystrica, Námestie SNP č. 8, v konaní o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 14Vyd/1/2023-23 zo dňa 21. decembra 2023 takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 14Vyd/1/2023-23 zo dňa 21. decembra 2023 potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Zvolen (ďalej „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že (I.) „Súd návrh na začatie konania o potvrdení vydržania zamietá.“, (II.) „Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania“.

1.1 Uznesenie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami v § 52, § 359a, § 359c ods. 1 a 2, § 359d ods. 1 a 2, § 359e ods. 1 až 3, zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), § 129 ods. 1 a 2, § 130 ods. 1, § 132a ods. 1 a 2, § 134, § 460, § 481, § 865 ods. 1 a 3, § 868, § 870 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „občiansky zákonník“), § 135a zák. č. 131/1982 Zb. ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník a upravujú sa niektoré ďalšie majetkové vzťahy.

1.2 V odôvodnení uznesenia okrem iného súd prvej inštancie skonštatoval, že „navrhovateľka sa návrhom zo dňa 16. mája 2023, doručeným tunajšiemu dňa 2. júna 2023, domáhala potvrdenia vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností Q. R. C., katastrálny odbor, na LV č. XXX, okres C., obec G., katastrálne územie (ďalej len „k. ú.“) Dolné Rykynčice, ako parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape parcelné číslo CKN XX, zastavané plochy a nádvorie o výmere 288 m² a na LV č. XXX, okres C., obec Rykynčice, k. ú. S. G., ako stavba na pozemku rodinný dom súpisné číslo (ďalej len „súp. č.“) 78 na parcele CKN XX v 1/1-ine k celku dňom 1. júla 2007“ (pozemok a stavba ďalej len „nehnuteľnosti“).

1.3 Navrhovateľka návrh odôvodnila tvrdením, že je užívateľkou nehnuteľností. Účastníci konania označení ako podieloví spoluvlastníci zapísaní na označených listoch vlastníctva, až na účastníka 6/, sú v súčasnosti zosnulí. Účastníkov konania označila v súlade s § 359c ods. 1, 2 CMP a z opatrnosti označila aj správcu lesného pozemku. Jej právni predchodcovia a rodičia, A. B., nar. XX. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXX XXXX a T. B., G. B., nar. XX. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXXXX XXXX, obaja naposledy bytom S. G. U. XX, užívali nerušene nehnuteľnosti od roku 1978 spolu so svojimi deťmi ako svoje, nakoľko ich od pôvodných vlastníkov odkúpili, avšak neuzavreli písomnú kúpnu zmluvu. Jej rodičia nehnuteľnosti užívali so svojou rodinou nepretržite viac ako 10 rokov, ako svoje až do smrti. Za nehnuteľnosti platili obci Rykynčice daň z nehnuteľností. O skutočnosti, že A. B. a T. B. odkúpili nehnuteľnosti sa zachovali doklady o vyplatení kúpnej ceny. Kúpna cena v celom rozsahu bola vyplatená podielovým spoluvlastníkom, F. H. a E. F., ktorí prevzali peniaze aj za ostatných podielových spoluvlastníkov, pretože iba oni dvaja bývali v Dolných Rykynčiciach. Každý z nich prevzal sumu 3.000,- Kčs, o čom v prílohe návrhu pripojila dôkaz. Prevzatím sumy 6.000,- Kčs bola kúpa uzavretá a jej rodina nehnuteľnosti užívala nerušene ako svoje. Pre podporu svojich tvrdení pripojila navrhovateľka k návrhu aj potvrdenie Obce Rykynčice, ktorým bolo potvrdené, že jej rodičia platili od roku 1978 daň z nehnuteľností, že nehnuteľnosti mali rodičia v nepretržitej držbe až do smrti. Vo fotokópii predložila dôkaz o vyplatení kúpnej ceny. Po smrti rodičov užívala v nepretržitej držbe nehnuteľnosti len ona. Počas celej doby od roku 1978 nikto z podielových spoluvlastníkov zapísaných na predmetných listoch vlastníctva jej rodičov nikdy neoslovil na vysporiadanie nehnuteľností, nikto nerozporoval a nenamietal ich vlastníctvo, a to ani právni nástupcovia pôvodných, už nežijúcich, vlastníkov. O skutočnosti, že nehnuteľnosti neboli na jej rodičov evidované na liste vlastníctva sa dozvedela len po ich smrti.

1.4 Súd prvej inštancie po preskúmaní veci dospel k záveru, že navrhovateľka neosvedčila predpoklady pre vydržanie nehnuteľností s odôvodnením, že nepredložila dôkazy (tituly) o nadobudnutí nehnuteľností od ostatných pôvodných spoluvlastníkov (účastníkov 2/, 3/, 4/ - rodinný dom, účastníkov 2/, 3/, 4/, 6/ - pozemok), a tiež nepredložila listiny preukazujúce, že predávajúci účastník 1/, ktorý okrem rodinného domu mal predať aj pozemok, bol jedným z pôvodných spoluvlastníkov pozemku. Navrhovateľka tak neosvedčila, že nadobudla (resp. jej právni predchodcovia) vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vydržaním.

1.5 Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že neznámi (nezistení) účastníci konania nedisponujú procesnou subjektivitou z dôvodu nedostatku právnej subjektivity. V tomto smere uviedol, že sa jedná o nedostatok procesnej podmienky, ktorá nie je prekonaná ani ustanovením § 359c ods. 2 písm. b) CMP, pretože návrh na potvrdenie vydržania musí smerovať len proti osobám s právnou a procesnou subjektivitou. V zmysle uvedeného bol toho názoru, že v konaní označení účastníci nedisponujú procesnou subjektivitou z dôvodu ktorého, ak by návrh nezamietol, by bol povinný konanie pre uvedený nedostatok zastaviť.

1.6 Z odôvodnenia uznesenia ďalej vyplýva, že navrhovateľka nepreukázala, že je jedinou právnou nástupkyňou po kupujúcich (rodičoch). Tým navrhovateľka nepreukázala možnosť započítania vydržacej doby po nich, a tým možnosť vydržania vlastníckeho práva pre seba obídením dedičského konania po rodičoch (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8Cdo/218/2020 zo dňa 28. októbra 2021), ktorým by malo svedčiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním (otec navrhovateľky zomrel v roku 2006, matka navrhovateľky zomrela v roku 2020).

1.7 O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto uzneseniu podala navrhovateľka odvolanie, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), g), h) CSP, pričom z jeho obsahu vyplýva, že napadla uznesenie okresného súdu v celom rozsahu a žiadala, aby súd jej návrhu vyhovel v celom rozsahu, resp. aspoň v preukázanej časti.

2.1 Z odvolania okrem iného vyplýva, že i napriek skutočnosti, že zomrelé osoby nedisponujú právnou subjektivitou, zákon výslovne vyžaduje v danom type konania označiť všetky osoby, ktorým podľa listu vlastníctva svedčí vecné právo k nehnuteľnostiam tak, ako sú označené na liste vlastníctva.

2.2 Ďalej namietala, že v konaní nebolo preukázané, že je jedinou právnou nástupkyňou po rodičoch a konštatovala, že už v návrhu uviedla, že mala len jediného brata, ktorý zomrel slobodný a bezdetný.

2.3 Z odvolania ďalej vyplýva, že nedisponuje informáciou či po smrti otca jej matka namietla v dedičskom konaní prejednanie vlastníctva k nehnuteľnostiam a keď v dedičskom konaní po matke navrhla prejednanie nehnuteľností, bolo jej oznámené, že predmetom dedenia môžu byť len nehnuteľnosti vo vlastníctve poručiteľa evidované na listoch vlastníctva. Keďže nehnuteľnosti neboli evidované na listoch vlastníctva a súčasne neboli ani prejednané v dedičskom konaní po jej rodičoch, tak sa ako právna nástupkyňa po rodičoch nemôže úspešne domáhať zaradenia nehnuteľností do dedičstva po rodičoch, bez potvrdenia vlastníctva vydržaním (poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/218/2020). Preto sa domáhala vlastníctvo k nehnuteľnostiam potvrdiť vydržaním v tomto konaní.

2.4 Navrhovateľka v odvolaní uviedla aj tú skutočnosť, že v prípade ak by súd prvej inštancie ustálil, že nepreukázala vydržanie nehnuteľností v 1/8 k celku, tak žiada, aby potvrdil nadobudnutie vlastníctva vydržaním aspoň na zvyšné spoluvlastnícke podiely.

3. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 59 ods. 1 CMP), vec preskúmal v medziach daných ustanoveniami § 65 až 67 CMP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP „a contrario“ uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

4. Odvolací súd po preskúmaní veci, uznesenia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej na základe riadne vykonaného dokazovania (§ 191 CSP), v dostatočnej miere zistil skutkový stav veci, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle ustanovenia § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP).

5. Odvolací súd však v tejto súvislosti poukazuje na to, že rozhodná úprava procesného práva poskytuje odvolacím súdom možnosť potvrdenia nimi preskúmaných rozhodnutí súdov prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP nielen v prípade možnosti stotožnenia sa so spôsobom rozhodnutia súdu prvej inštancie (rozumej s výrokom rozhodnutia, poskytujúcim odpoveď na otázku majúcu sa vyriešiť) aj s jeho odôvodnením, ale tiež v tých prípadoch, v ktorých odvolací súd považoval za vecne správny (akceptovateľný) iba výrok rozhodnutia prvoinštančného súdu. O druhý z práve spomenutých prípadov šlo (a naďalej pôjde) spravidla vtedy, keď odvolací súd mal (bude mať) za preukázané, že dôvody vedúce súd prvej inštancie k vydaniu inak správneho rozhodnutia (opäť rozumej vo výroku) neobstoja vôbec, alebo tieto najmä v svetle odvolacích námietok nemusia byť postačujúcimi. Práve v objektívnej zrozumiteľnosti argumentácie súdu prvej inštancie potom treba hľadať kľúč ku korektnej odpovedi na otázku, dokedy ešte má odvolací súd dopĺňať (resp. nahrádzať) dôvody na podporu rozhodnutia súdu prvej inštancie sám, a v ktorých prípadoch už bude namieste, aby príležitosť na reparát poskytol tomu, na strane koho chyba nastala (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 69/2016 zo dňa 22. februára 2017).

6. Odvolací súd po vykonaní meritórneho odvolacieho prieskumu dospel k záveru, že odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne, avšak dôvody, ktoré ho viedli k vydaniu uznesenia je v dôsledku podaných odvolacích námietok potrebné skorigovať.

7. Odvolacie dôvody navrhovateľky v prvom rade spočívali v tvrdení o nedostatku procesných podmienok konania v rozsahu procesnej spôsobilosti účastníkov konania. V druhom rade navrhovateľka rozporovala závery súdu prvej inštancie o tom, že v konaní neboli osvedčené predpoklady pre potvrdenie vydržania.

8. Vo vzťahu k odvolacej námietke o nedostatku procesnej spôsobilosti účastníkov konania odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že pred samotným vecnoprávnym posúdením veci súd prvej inštancie skúmal, či boli naplnené procesné podmienky konania a skonštatoval nedostatok procesných podmienok v rozsahu absencie procesnej subjektivity účastníkov konania, pretože navrhovateľka označila zomrelých účastníkov konania, ktorý nedostatok podľa jeho názoru nebolo možné prekonať ani ustanovením § 359c ods. 2 CMP a aj s ohľadom na zistený nedostatok procesnej podmienky, pristúpil k vecnému prejednaniu veci, čo odôvodnil tým, že, dôvody pre zastavenie konania sa subsumujú pod účinky rozhodnutia o zamietnutí návrhu (vo veci samej).

9. Odvolací súd po preskúmaní veci k tomuto tvrdeniu súdu prvej inštancie konštatuje, že uvedený postup a úvahy sú nesprávne, a to v dvoch rovinách. Prvá rovina sa dotýka samotnej podstaty a povahy procesných podmienok konania. Procesné podmienky totiž predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne vo veci samej rozhodnúť. Inak povedané, ak súd zistí, že nie sú splnené procesné podmienky konania, nie je oprávnený vo veci samej rozhodnúť, ale je povinný v časti, ktorá trpí uvedeným „neodstrániteľným“ nedostatkom, konanie vo veci zastaviť. V posudzovanej veci teda ak bol súd prvej inštancie názoru, že účastníci konania nedisponujú procesnou subjektivitou, bol povinný v tejto časti konanie zastaviť. Nemožno sa tak stotožniť s jeho úvahou, že dôvody pre zastavenie konania sa môžu subsumovať pod meritórne rozhodnutie. Preto tento postup súdu prvej inštancie, odvolací súd vyhodnotil ako zmätočný.

10. Druhá rovina sa dotýka otázky procesnej subjektivity účastníkov v konaní o potvrdení vydržania podľa CMP. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení uviedol, že „návrh neobstojí aj s hľadiska označenia účastníkov konania (zomrelých)“, pretože nedisponujú procesnou subjektivitou, ktorej nedostatok nemožno preklenúť ani s poukazom na ustanovenie § 359c ods. 2 písm. b) CMP. Rovnako i s týmto názorom súdu prvej inštancie sa odvolací súd nestotožňuje a k tomu dodáva, že v ustanovení § 359c ods. 2 písm. b) CMP je obligatórne stanovený okruh účastníkov konania teda „ten, kto má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka“. Zo samotnej povahy konania o potvrdení vydržania sa predpokladá, že na listoch vlastníctva môžu vystupovať aj osoby, ktorým v čase začatia konania už neprislúcha právna subjektivita. Reflektujúc na výskyt takýchto situácií zákonodarca pristúpil „k obligatórnemu“ zaradeniu Slovenského pozemkového fondu a správcu lesných pozemkov Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik. (ďalej len „lesy Slovenskej republiky“) medzi účastníkov konania o potvrdení vydržania ako subjekty, ktoré sú v zmysle osobitných právnych predpisov oprávnené zastupovať účastníkov konania, ktorí sú neznámi (nezistení). Pojem tohto typu subjektu ako účastníka konania bol zavedený do právneho poriadku Slovenskej republiky zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkových úpravách“) a zák. č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom“), ktoré zákony majú vo vzťahu k občianskemu zákonníku povahu „lex specialis“. Na základe týchto osobitných právnych predpisov bol ustanovený zákonný mechanizmus nakladania pozemkového fondu (a v prípade lesných pozemkov lesov Slovenskej republiky) s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa § 8 ods. 1 písm. c/ a d/ zákona o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (§ 13 zákona o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom). Potreba zavedenia osobitného subjektu neznámych (nezistených) vlastníkov vyplynula z potreby v procese usporiadania pozemkového vlastníctva zaviesť čo najefektívnejšie postupy a pravidlá pri usporiadaní pozemkového vlastníctva s ohľadom na poskytnutie rovnakej ochrany vlastníckeho práva k všetkým vlastníkom, teda aj neznámym. Za nezisteného vlastníka podľa definície uvedenej v § 8 ods. 1 písm. b) a c) zákona o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom je potrebné považovať aj subjekt identifikovaný aspoň menom a priezviskom, ktorého miesto trvalého pobytu (sídlo) nie je známe. Žiadne zákonné ustanovenie neobmedzuje definíciu nezisteného vlastníka iba na osobu, ktorá žije. Nakladanie s pozemkami nezistených vlastníkov a zastupovanie nezistených vlastníkov pred súdmi a inými orgánmi zveril zákon Slovenskému pozemkovému fondu a lesom Slovenskej republiky v § 16 ods. 2 zákona o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom a v § 34 zákona o pozemkových úpravách. Nezistení vlastníci sú účastníkom právnych vzťahov aj účastníkom súdnych konaní, pretože im osobitné zákony priznávajú presne určené práva a povinnosti a nezistených vlastníkov nemožno stotožňovať s fyzickými osobami v zmysle občianskeho práva, a teda nemožno na nich aplikovať ustanovenia vzťahujúce sa na fyzické osoby podľa občianskeho práva o vzniku a zániku spôsobilosti na práva a povinnosti a z toho vyplývajúcej procesnej spôsobilosti. Slovenský pozemkový fond v tomto konaní nezastupuje fyzickú osobu, ktorá smrťou stratila spôsobilosť byť účastníkom konania, ale zastupuje osobitný subjekt - nezisteného vlastníka, ktorému zákon priznáva procesnú subjektivitu. Procesnú subjektivitu podľa § 61 CSP má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Procesnú subjektivitu neznámym (nezisteným) vlastníkom priznávajú zákon o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom a zákon o pozemkových

úpravách. Z ustanovenia § 61 CSP je zrejmé, že zákon môže priznať procesnú subjektivitu aj takým subjektom, ktoré podľa hmotného práva nie sú spôsobilé mať práva a povinnosti. V týchto prípadoch je spôsobilosť byť účastníkom konania daná subjektu bez hmotnoprávnej subjektivity preto, aby bolo možné uskutočniť proces a zabezpečiť tým spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov. Medzi takéto subjekty patrí aj neznámy (nezistený) vlastník, ktorému ako špecifickému subjektu procesnú spôsobilosť, ale aj hmotnoprávnu spôsobilosť, napríklad pri uzatváraní kúpnych zmlúv, nájomných zmlúv a podobne priznáva zákon. Na Slovenský pozemkový fond ako zákonného zástupcu neznámych (nezistených) vlastníkov nie je možné vzťahovať ustanovenie občianskoprávných predpisov o zastúpení, ale iba špeciálne ustanovenie osobitných právnych predpisov, ktoré zadefinovali tomuto zákonnému zástupcovi oprávnenia na úrovni tak hmotného, ako aj procesného práva. Toto zastúpenie nie je viazané na právnu skutočnosť existencie či smrti fyzickej osoby ako vlastníka, ale na skutočnosť absencie identifikačných údajov inak spojených s osobou zisteného vlastníka. Ustanovenia osobitných zákonov o nezistených vlastníkoch neukladajú povinnosť Slovenskému pozemkovému fondu, či lesom Slovenskej republiky zisťovať identifikačné údaje o nezistených vlastníkoch ani šetriť, či sú títo vlastníci živí alebo mŕtvi. Oprávnenie Slovenského pozemkového fondu či lesov Slovenskej republiky zastupovať neznámych (nezistených) vlastníkov zaniká podľa § 20 ods. 1 zákona o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom doručením výpisu z katastra nehnuteľností, ktorým vlastník preukáže vlastníctvo k týmto pozemkom. Vlastník alebo právni nástupcovia nezisteného vlastníka teda majú možnosť sami sa prihlásiť o svoje vlastnícke právo, preukázať ho, aby tak došlo k zidentifikovaniu nezisteného vlastníka a aby sa z nezisteného vlastníka stal vlastník známy. Najvyšší súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti ustálil záver, podľa ktorého je procesnoprávna subjektivita širšia ako hmotnoprávna, z čoho potom vyplýva aj záver, podľa ktorého zákon priznáva neznámy (nezistený) vlastníkovi fikciu procesnoprávnej subjektivity (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/31/2018 zo dňa 15. apríla 2019 a sp. zn. 7Cdo/238/2021 zo dňa 28. februára 2022). Podľa názoru odvolacieho súdu je v konaní o potvrdení vydržania potrebné vždy vychádzať z označenia a povahy účastníkov konania podľa § 359c ods. 2 písm. b) CMP tak, ako sú uvedení na príslušných listoch vlastníctva, a s týmito osobami v konaní o potvrdení vydržania ďalej podľa povahy toho ktorého subjektu konať, prípadne v rámci dedičského konania zistiť právnych nástupcov takýchto osôb a ustálenia si otázky, či ten ktorý subjekt napĺňa povahu neznámeho (nezisteného) vlastníka.

11. V druhej odvolacej námietke o naplnení predpokladov pre vydržanie odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, keď návrh navrhovateľky zamietol. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že navrhovateľka odvodzuje svoje vlastnícke právo od svojich právnych predchodcov (rodičov), ktorí mali vstúpiť do dobromyseľnej držby nehnuteľností už v roku 1978, z titulu ústnej kúpnej zmluvy, a u ktorých mali byť naplnené zákonne podmienky pre vydržanie nehnuteľností už za ich života. Súd prvej inštancie v tomto smere správne skonštatoval, že za preukázania zákonných podmienok vydržania by u rodinného domu vydržacia desať ročná doba uplynula už dňa 6. októbra 1988 a u pozemku by uplynula až 1. januára 1992. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že v prípade ak by boli naplnené zákonne podmienky vydržania, by vlastnícke právo svedčilo právnym predchodcom navrhovateľky (jej rodičom).

12. Podľa konštantnej judikatúry nie je možné s úspechom sa domáhať určenia vlastníckeho práva k veci, ak by tým dochádzalo k obchádzaniu dedičského konania (R 3/2015). V posudzovanej veci ide o analogickú situáciu, keď sa navrhovateľka dožaduje pre seba potvrdenia nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním, vo vzťahu ktorým by však za preukázania zákonných podmienok vydržania vlastnícke právo svedčilo jej právnym predchodcom. Inak by tomu bolo, ak by k podmienkam vydržania, resp. k uplynutiu vydržacej doby, malo dôjsť až po smrti právnych predchodcov navrhovateľky, kedy by sa doba držby právnych predchodcov len pripočítavala k dobe dobromyseľnej držby navrhovateľky. Podľa odvolacieho súdu tak za uvedeného stavu súd prvej inštancie správne návrh navrhovateľky zamietol. V prípade potvrdenia vydržania vlastníckeho práva by došlo k obídeniu dedičského konania po právnych predchodcov navrhovateľky (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/154/2010 zo dňa 16. decembra 2010, sp. zn. 8Cdo/218/2020 zo dňa 28. októbra 2021, sp. zn. 7Cdo/139/2023 zo dňa 13. decembra 2023).

13. Odvolací súd, v súvislosti s uvedeným „obiter dictum“ poukazuje i na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/12/2023 zo dňa 25. apríla 2024, podľa ktorého ak nastane situácia, že sa dedič alebo skupina dedičov domnieva, že určitá vec, ktorá nebola predmetom dedičského konania po ich poručiteľovi (z rôznych dôvodov), patrí do dedičstva po poručiteľovi (a teda môže byť

predmetom dodatočného dedičského konania), a ak je vec v súčasnosti (v čase podania žaloby, resp. návrhu) užívaná alebo evidovaná ako vlastníctvo tretej osoby, je potrebné uvedenú situáciu riešiť prostredníctvom žaloby o určenie, že vec patrí do dedičstva, pretože len v tomto type konania je súd oprávnený rozhodovať o „spornom“ vlastníckom práve k veci.

14. Z uvedených dôvodov tak odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (pozri ustanovenie § 52 CMP).

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).